

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน
โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์

Developing of Lesson Plans in the Course of Psychology for Learner's Developing
by Using a Peer Assisted Learning on Social Networks

อัษฎา พลอยโสภณ

Asada Ploysophon

อาจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Lecturer, Faculty of Education, Suan Dusit University

Corresponding author. E-mail: asada_plo@dusit.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to (1) To Develop a lesson plan Psychology for Learner's Development using a peer assisted learning on social networks to be effective according to the specified criteria (2) To compare student achievement before and after lesson plan on social networks using a peer assisted learning. (3) To study the results of assessment of learners' satisfaction towards lesson plan on social networks using a peer assisted learning. The sample group is bachelor's degree students. Bachelor of Education Program Year 1, 18 students were obtained by specific random sampling. The research tool was a lesson plan on social networks achievement test and the satisfaction questionnaire about the lessons. The statistics used in the data analysis were arithmetic mean statistics standard deviation test hypothesis with The Wilcoxon Signed Ranks Test

Research findings showed that the (1) Lesson plan on social networks using the peer assisted learning, the efficiency was equal to 75.92 / 75.69. The efficiency criteria were met. (2) The learners had higher learning achievement scores before school than after school, with a statistically significant difference at the .05 level. (3) Learners are satisfied with lesson plan through online social networks. Using a peer assisted learning Overall, it's at a very high level. The learning process at a high level ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.68), Measurement and evaluation of teaching and learning outcomes at a high level ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.93) and the use of teaching media were at the level ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.86), respectively.

Keywords : Lesson Plan, Psychology for Learner's Development, Peer Assisted Learning, Social Networks

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน 3) เพื่อศึกษาผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่ศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ปีการศึกษา

2/2563 จำนวน 1 ตอนเรียน จำนวน 18 คน ได้มาโดย การสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับบทเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐาน วิธีการของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Signed Ranks Test)

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนรายวิชาจิตวิทยา เพื่อพัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการ (E1) เท่ากับ 75.92 และด้านผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 75.69 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อยู่ในระดับ มากที่สุด คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.68) รองลงมาด้านวัดประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.93) และด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

คำสำคัญ : แผนการจัดการเรียนรู้ จิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อนช่วยเพื่อน เครือข่ายสังคมออนไลน์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ไวรัสโคโรนา “COVID-19” (โควิด-19) ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 ได้สร้างผลกระทบในทุกภาคส่วนอย่างรวดเร็วและรุนแรง จึงทำให้ภาคการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับอุดมศึกษา ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ออกประกาศ เรื่อง งดการเรียนการสอนและปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ โดยขอความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งพิจารณาดำเนินการ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดการแพร่กระจาย การติดเชื้อ ลดการเดินทาง ลดกิจกรรมที่มีคนอยู่ร่วมกันในที่เดียวกัน จำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ไวรัส COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อภาคการศึกษาและยังเป็นเป็นตัวสร้างอัตราเร่งในการปฏิรูป “วงการการศึกษา” ทั่วโลกครั้งใหญ่ โดยเฉพาะการนำ “เทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์” มาใช้กับระบบการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น เพื่อให้ภาคการศึกษาทั่วโลกยังคงดำเนินกิจกรรมต่อไปได้อย่างไม่สะดุด และไม่ว่าผู้เรียนหรือผู้สอนจะอยู่ที่ไหน ก็สามารถเข้าถึงการศึกษาได้

การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา ในปัจจุบันคงปฏิเสธไม่ได้ว่าความสำคัญและประโยชน์อันมากมายของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน แต่สิ่งหนึ่งที่ผู้สอนควรคำนึงถึงคือผลกระทบของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่อสุขภาพจิตของผู้เรียน โดย Primack, B.A., Shensa, A., Sidani, J.E., Whaitte, E.O., yi Lin, L., Rosen, D. & Miller, E. (2017) ได้ศึกษาพบว่า คนที่เข้าไปใช้สื่อสังคมออนไลน์สื่อต่าง ๆ สัปดาห์ละ 58 ครั้งหรือมากกว่านั้น จะรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมมากขึ้นถึงราวสามเท่าตัว เมื่อเทียบกับคนที่เข้าไปใช้สื่อสังคมออนไลน์น้อยกว่า 9 ครั้งต่อสัปดาห์ อีกทั้งพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นในปัจจุบัน โดยรายงานสุขภาพ คนไทยปี 2562 ระบุว่าคนไทยใช้เวลาในอินเทอร์เน็ตเฉลี่ย 10 ชั่วโมง 5 นาทีต่อวัน ไม่ต่างกับผลสำรวจ

ของ We Are Social ซึ่งรายงานว่าประเทศไทยติดอันดับการใช้เวลาในอินเทอร์เน็ตสูงที่สุดในโลก 9 ชั่วโมง 38 นาทีต่อวัน เฉพาะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ คนไทยใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง 10 นาทีต่อวัน และมีอัตราการเข้าอินเทอร์เน็ตทุกวันถึงร้อยละ 90 (สุปรिता อุดุลยานนท์, 2562) และในสถานการณ์ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนได้นำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการศึกษามากขึ้น ด้วยปัจจัยเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนอยู่ในโลกของสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นปัญหาที่สำคัญต่อปัจจัยที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยวจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (อรรถณัฐ วันทนะสมบัติ, 2562) และยังเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ลดลง จึงเห็นได้ว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเวลานานย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้โดยตรง

การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Assisted Learning : PAL) เป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาและลดช่องว่างความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ คือ การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือและร่วมมือกันพัฒนาทักษะของตนเองจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหา โดยผู้สอนจะเลือกผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ดี ได้ช่วยเหลือและพัฒนาความรู้ให้เพื่อนที่อ่อนกว่า ผู้สอนจะแนะแนวทางและกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (กนกอร ศรีสมพันธุ์, 2560) โดยผู้เรียนที่มีความสามารถหรือทักษะที่ดีจะเป็นผู้นำ โดยมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการอภิปรายกลุ่มให้กับสมาชิกในกลุ่มไม่ใช่ในฐานะผู้สอน (Capstick, S. & Fleming, H., 2001) อีกทั้งข้อดีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (PAL) ยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน และก่อให้เกิดแรงจูงใจการเรียน ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ไม่ได้เป็นการเรียนโดย

ลำพังเพียงคนเดียว แต่หากได้ทำบางสิ่งบางอย่างร่วมกับเพื่อน และได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนจะสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ (สฤณีรัตน์ เนียรเจริญสุข, 2553) การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (PAL) เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Constructivism) โดย Vygotsky (1896-1934) ได้อธิบายว่า “พัฒนาการทางความคิดมนุษย์เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่อยู่แวดล้อม ผู้เรียนจะสร้างความรู้โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น เพราะได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่และเพื่อนรอบข้าง” (สฤณีรัตน์ เนียรเจริญสุข, 2553) เช่นเดียวกับเฟสทิงเจอร์ (Leon Festinger) นักจิตวิทยาสังคม ได้เสนอทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคม ไว้ว่า “มนุษย์มีแนวโน้มจะเลือกเปรียบเทียบกับบุคคลใกล้เคียง โดยเฉพาะคนที่มีความคิดเห็นและความสามารถที่ใกล้เคียงกัน และจะไม่ค่อยชอบสถานการณ์ที่บุคคลอื่น ๆ มีความคิดเห็นและความสามารถแตกต่างกับเรา และมีแนวโน้มที่จะหลบหลีกออกจากกลุ่มที่เรามีความคิดเห็นและความสามารถแตกต่างกับสมาชิกในกลุ่ม” (อรรถณัฐ วันทนะสมบัติ, 2562) อีกทั้งการเปรียบเทียบทางสังคมยังมีแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญต่อพฤติกรรมที่แสดงออก โดยบุคคลจะประเมินตนเองพร้อมไปกับการพัฒนาตนเอง การประเมินตนเองจะเกิดขึ้นเมื่อพบเจอบุคคลที่มีคุณลักษณะที่เป็นบวก บุคคลจะพัฒนาตนเองโดยตั้งคำถามกับตนเองว่าต้องปรับปรุงด้านใดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ถึงคุณลักษณะที่ดีของบุคคลที่จะเปรียบเทียบกับ (Atwood, M, 2560)

วิธีการเรียนรู้ร่วมกันโดยการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มี 4 รูปแบบ ได้แก่ แบบที่ 1 จิ๊กซอว์ (Jigsaw) คือ วิธีการเรียนแบบต่อบทเรียน โดยแบ่ง เป็นกลุ่ม แบบที่ 2 ทริสเท็ปอินเทอร์วิว (Three Step Interview) เป็นวิธีเรียน 3 ขั้นตอน คือการจับคู่ศึกษาเนื้อหาสาระ แล้วเสนอผลการศึกษาในกลุ่มย่อยเพื่อนำเสนอและสรุปรวมบทเรียนเป็นหน่วยใหญ่ แบบที่ 3 สแตด (Student Teams Achievement Divisions : STAD) เป็นวิธีเรียนแบบกลุ่มผลสัมฤทธิ์ ในลักษณะร่วมคิดร่วมทำ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย และแบบที่ 4 การจับคู่ (Buddy) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนที่ดีกว่า เลือกจับคู่กับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนที่ต่ำกว่า

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา วิจัย และพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนในรายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยา เพื่อพัฒนาผู้เรียน
3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ระยะเวลา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เป็นเวลา 15 สัปดาห์ ใช้เวลาดทดลองสัปดาห์ละ 1 คาบ คาบละ 3 ชั่วโมง
2. เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ รายวิชา จิตวิทยา เพื่อพัฒนาผู้เรียน รหัสวิชา 1051204 หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2562 (หลักสูตร 4 ปี) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
3. ช่องทางที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ โปรแกรม Microsoft Teams

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ได้แก่ นักศึกษาที่ศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา จิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ปีการศึกษา 2/2563 จำนวน 5 ตอนเรียน จำนวน 86 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา จิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ปีการศึกษา 2/2563 จำนวน 1 ตอนเรียน จำนวน 18 คน ได้มาโดย การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐาน

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.3) จำนวน 15 แผน และนำมาพิจารณาเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และปรับปรุงแก้ไข โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 60 ข้อ 4 ตัวเลือก ที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน และนำมาพิจารณาเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและปรับปรุงแก้ไข โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00

3. แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับบทเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วย ด้านกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผลการเรียนการสอน และเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และปรับปรุงแก้ไข โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองตามรูปแบบกลุ่มเดียว โดยมีการทดสอบก่อนและหลัง (One-Group: Pretest Posttest Design) ดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) 1 ตอนเรียน จำนวน 18 คน นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์วิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนากรอบแนวคิดแบบเติบโต เป็นจำนวน 15 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม ถึง 27 เมษายน 2564 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 คะแนนเก็บระหว่างเรียน จำนวน 60 คะแนน ได้แก่ ใบงาน การเขียนรายงานการศึกษารายกรณี การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนชั้นเรียนออนไลน์ (Online) สอบย่อยระหว่างเรียน

2.2 คะแนนสอบปลายภาค จำนวน 40 คะแนน ได้แก่ ข้อสอบปรนัย จำนวน 60 ข้อ

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

4. การประเมินประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 การประเมินประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ E1/E2

4.2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

4.3 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล/การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน (E1/E2) ตามเกณฑ์ 75/75

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียนก่อนและหลังด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยใช้วิธีการของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Signed Ranks Test)

3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

	n	Mean	S.D.	ประสิทธิภาพ
E1	18	45.56	3.83	75.92
E2	18	30.28	4.71	75.69

จากตารางที่ 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนรายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการ (E1) เท่ากับ 75.92 และด้านผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 75.69

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยใช้วิธีการของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Signed Ranks Test)

	n	\bar{X}	S.D.	Z	sig
ก่อนเรียน	18	17.81	3.17	-3.72	.00
หลังเรียน	18	30.55	4.81		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า แสดงว่าคะแนนหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านกระบวนการเรียนรู้			
1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันเพื่อการเรียนรู้	4.56	0.61	มาก
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้เห็นคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	4.50	0.70	มาก
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันสามารถเรียนรู้ร่วมกัน	4.33	0.68	มาก
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากเพื่อนผู้เรียนด้วยกัน	4.39	0.69	มาก
5. การเรียนการสอนมีลักษณะเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน	4.33	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.42	0.68	มาก
ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน			
1. ผู้สอนใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการสอน	4.18	0.95	มาก
2. เข้าใจสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอนของผู้สอน	4.06	0.97	มาก

3. ผู้สอนสามารถแนะนำให้นักศึกษาใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มเติม	4.00	0.87	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.08	0.93	มาก
การวัดประเมินผลการเรียนการสอน			
1. กำหนดเกณฑ์ประเมินผลการเรียนอย่างชัดเจนและเหมาะสม	4.12	0.86	มาก
2. มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.18	0.88	มาก
3. ให้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงพัฒนาตนเองกับนักศึกษาเป็นระยะ	4.12	0.86	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.14	0.86	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เรียนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน มากที่สุด คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (4.42) รองลงมาด้านวัดประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (4.14) และด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (4.08) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน สามารถนำผลการวิจัยมาพิจารณาได้ ดังนี้

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนรายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E1) เท่ากับ 75.92 และด้านผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 75.69 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปสอนได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยนำแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยาสังคม การจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของโรเบิร์ต กาเย่ (Robert Gange') การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้ในการวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ โดยประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เร่งเร้าความสนใจ ขั้นที่ 2 บอกวัตถุประสงค์ ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 4 นำเสนอเนื้อหาใหม่ ขั้นที่ 5

ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ ชั้นที่ 6 กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน ชั้นที่ 7 ให้ข้อมูลย้อนกลับ ชั้นที่ 8 ทดสอบความรู้ใหม่ ชั้นที่ 9 สรุป และนำไปใช้ ทั้งนี้ผู้สอนได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนสอน ดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการชั้นเรียนออนไลน์ และศึกษาระบบการจัดการชั้นเรียนออนไลน์ สอดคล้องกับกัมปนาท คูศิริรัตน์ (2564) ที่พบว่าแผนการกิจกรรมผ่านระบบการจัดการชั้นเรียนออนไลน์ร่วมกับการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา มีผลประเมินคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.07/81.83

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ถูกออกแบบอย่างเป็นขั้นตอนโดยในแต่ละครั้งผู้สอนจะเร่งเร้าความสนใจผู้เรียนด้วยกิจกรรมหรือคำถาม พร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงเป้าหมายในการเรียนแต่ละครั้ง จากนั้นผู้สอน จะทบทวนความรู้เดิมเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนและนำเสนอเนื้อหาใหม่หรือเพิ่มเติมในประเด็นที่ผู้เรียนอยากรู้โดยมุ่งเน้นวิธีการชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนพร้อมกระตุ้นการตอบสนองต่อบทเรียนให้เกิดการโต้ตอบระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน โดยผู้สอนทำหน้าที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เพื่อการพัฒนาและทดสอบความรู้หลังเรียน พร้อมสรุปผลการเรียนรู้ร่วมกันและนำไปใช้ สอดคล้องกับคมสิทธ์ สิทธิประการ วิกรม ฉันทรางกูรและภัชญาภา ทองใส (2563) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนการอ่านภาษาอังกฤษผ่านบทเรียนออนไลน์ของผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยใช้กระบวนการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รายวิชาจิตวิทยาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากที่สุด คือ ด้านกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก (4.42) รองลงมาด้านวัดประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (4.14) และด้านการใช้สื่อการ

เรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (4.08) ตามลำดับ เนื่องจาก การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนชัดเจนและมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันผ่านกระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อนทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการเรียนรู้และมีผู้สอนที่ทำหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ สอดคล้องกับสิริกัญญา มณีนิล และศศิฉาย ธนะมัย (2563) ที่พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.45 ต่อการออกแบบสื่อการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ลงมือทำช่วยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากการเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการกำหนดชิ้นงานผู้สอนควรบูรณาการชิ้นงานกับรายวิชาอื่นๆ เพื่อลดภาระหรือความซ้ำซ้อนในการทำงานของนักศึกษาที่มากเกินไป

1.2 เพื่อเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ออนไลน์ผู้สอนควรจูงใจผู้เรียนให้เปิดกล่องขณะการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

1.3 ผู้สอนควรพิจารณาใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Microsoft Teams, ZOOM, Google Meet, Line, WBSC-LMS ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เป็นไปอย่างราบรื่น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ทบทวนตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การประเมินความเป็นระยะ จะช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบตนเอง ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้

2.2 เนื่องจากการเรียนการสอนออนไลน์ผู้เรียนและผู้สอนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงทำให้ผู้เรียนอาจความสนใจหรือการติดตามงานน้อยลง ผู้สอนจึงต้องเพิ่มระดับการติดตามงาน การสอบถามความเป็นอยู่ การร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อลดความวิตกกังวลในการเรียนออนไลน์

2.3 ควรมีช่องทางในการให้การปรึกษาหรือแนะแนวทางสำหรับนักศึกษาที่มีความเครียดจากการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อลดการหลุดออกจากระบบการศึกษาของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร ศรีสมพันธุ์. (2560). การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนในกิจกรรมการสอบสภิตยย้อนกลับกลไกการคลอด. *Journal of Health Science Research*, 11(2), 138-146.
- กัมปนาท คูศิริรัตน์. (2564). ผลการจัดกิจกรรมผ่าน ระบบการจัดการชั้นเรียนออนไลน์ร่วมกับ การเรียนรู้เชิงรุกรายวิชา สถิติวิจัย สำหรับการดำรงชีวิตและการทำงาน เพื่อส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา. *วารสารการพัฒนาชุมชน และคุณภาพชีวิต*, 9(1), 97-108.
- คมสิทธิ์ สิทธิประการ วิกรม ฉันทรางกูร และภัชญาภา ทองใส. (2563). ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้การอ่านขั้นสูงของนักศึกษาผ่านบทเรียนออนไลน์. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 5(11), 185-198.
- สิริกัญญา มณีนิล และศศิฉาย ณะมะมัย. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดตามแนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ที่มีลีลาการเรียนรู้แตกต่างกัน. *STOU Education Journal*, 13(1), 15-29.
- สุนีย์รัตน์ เนียรเจริญสุข. (2553). การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนกับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 27(1) 81-96.
- สุปรีดา อุดุลยานนท์. (2562). *สสส.ปลูกพ่อแม่ร่วมแก้ เด็กติดจอมือถือพุ่ง 9 ชั่วโมง/วัน*. สืบค้น จาก <https://www.dmh.go.th>.
- อรรถณัฐ วันทนะสมบัติ. (2562). *Social Comparison ความทุกข์จากการ เปรียบเทียบกันบนโซเชียลมีเดีย*. สืบค้น จาก <https://thematter.com>.
- Atwood, M. (2560). *Leon Festinger's Social Comparison Theory*. Retrieved from <https://www.psychology-noteshq.com>.
- Capstick, S. & Fleming, H. (2001). Peer assisted learning in an undergraduate hospitality course: second year students supporting first year students in group learning. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 1(1), 69-75.
- Festinger, L. (1954). A Theory of Social Comparison Processes. *Human Relations*, 7(2), 117-140.
- Primack, B.A., Shensa, A., Sidani, J. E., Whaite, E.O., yi Lin, L., Rosen, D. & Miller, E. (2017). Social media use and perceived social isolation among young adults in the US. *American journal of preventive medicine*, 53(1), 1-8.
- LaMotte, A. (2016). *How to Design Your E-Learning Course Using Gagne's 9 Events of Instruction*. Retrieved from <https://community.articulate.com>.